

Odpowiedź na interpelację nr 60/18 radnego Artura Czaplińskiego w sprawie rozwoju sektora kosmicznego w województwie mazowieckim

Warszawa, 12 grudnia 2018 r.

Szanowny Panie Radny,

Odpowiadając na Pana interpelację z dnia 27 listopada 2018 r. dotyczącą rozwoju sektora kosmicznego w województwie mazowieckim przedstawiam przedmiotowe informacje.

Ad. 1 Na czym polega rozwój sektora kosmicznego w Województwie Mazowieckim?

Działania na rzecz rozwoju sektora technologii kosmicznych w regionie:

- a) Współpraca w ramach Sieci Regionów Europejskich Wykorzystujących Technologie Kosmiczne – Stowarzyszenie NEREUS, w którym Województwo Mazowieckie pełni rolę Członka Założyciela. Stowarzyszenie obejmuje 26 regionów europejskich – członków pełnoprawnych oraz grupę członków stowarzyszonych reprezentujących środowiska akademickie, badawcze oraz sektor prywatny. Głównym celem non-profit międzynarodowego Stowarzyszenia NEREUS jest wypracowanie i rozwijanie europejskich programów kosmicznych i czynności związanych z infrastrukturą i aplikacjami na poziomie regionalnym; promowanie i wdrażanie partnerstwa, sprawowanie pieczy nad programami współpracy międzynarodowej i ponad granicami pomiędzy europejskimi regionami w celu rozwoju wspólnych lub komplementarnych dóbr i podejść, włączając przygotowanie rekomendacji dla wspólnych projektów i inicjatyw; zaspakajanie i stabilne rozwijanie potrzeb użytkowników końcowych usług kosmicznych zapewnionych przez programy Unii Europejskiej; zapewnienie wykorzystania usług kosmicznych na obszarze wszystkich Regionów Europejskich w celu wspomaganie zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej i umożliwienia pełnej eksploatacji jej potencjału w zakresie technologii kosmicznych; wspieranie lepszej promocji kosmicznego wymiaru Europy w globalnej gospodarce; zwiększenie udziału obywateli w tworzeniu polityki europejskiej i rozwijaniu rynków usług kosmicznych. Jednym z zadań realizowanych w ramach Stowarzyszenia jest promocja wykorzystania danych satelitarnych z europejskiego systemu Copernicus. System tworzą satelity Sentinel wykonujące zdjęcia Ziemi oraz czujniki naziemne. Program nadzorowany jest przez Komisję Europejską w porozumieniu z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA). Województwo Mazowieckie aktywnie włącza się w tę inicjatywę poprzez udostępnianie danych Copernicus za pośrednictwem Mazowieckiego Systemu Informacji Przestrzennej.
- b) Współpraca z innymi regionami, jednostkami naukowo-badawczymi i sektorem prywatnym na rzecz utworzenia Inkubatora Biznesowego Europejskiej Agencji Kosmicznej Celem (ESA BIC Poland), którego celem jest wspieranie przedsiębiorstw z branży kosmicznej na wczesnych etapach ich rozwoju, a także zapewnienie wsparcia w postaci doradztwa o charakterze biznesowym i technologicznym w różnych segmentach branży kosmicznej. Inkubatory funkcjonujące w Europie współpracują z ośrodkami naukowo-badawczymi, a także potencjalnymi instytucjami, które mogą finansować rozwój przedsiębiorstw.
- c) Realizacja działań w ramach programu ESA PLIIS (dedykowanego Programu Wsparcia Polskiego Przemysłu Europejskiej Agencji Kosmicznej – Polish Industry Incentive Scheme). W ramach programu ESA PLIIS Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie wraz z Mazowieckim Biurem Planowania Regionalnego w Warszawie opracował projekt wstępnego pilotażu, dotyczący monitoringu struktur przestrzennych i walorów krajobrazowych Mazowsza z obrazów satelitarnych obejmujący opracowanie specjalnego narzędzia wspomagającego analizę. Oczekuje się, że po zakończeniu tych działań Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego będzie wykorzystywał usługę do monitoringu struktur przestrzennych i walorów krajobrazowych Mazowsza opartą o obserwacje Ziemi w celu kształtowania struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Mazowsza. Natomiast informacje pochodzące z obserwacji Ziemi będą dostarczane jako dane geoprzestrzenne do

regionalnego systemu informacji przestrzennej i udostępniane za pośrednictwem Mazowieckiego Systemu Informacji Przestrzennej.

- d) Wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020. W ramach Działania 1.2 RPO WM dofinansowanie można uzyskać na projekty badawczo-rozwojowe wymagające zgodności z inteligentną specjalizacją województwa mazowieckiego. Grupy robocze ds. inteligentnej specjalizacji (w tym przedstawiciele sektora kosmicznego) opracowały, tzw. priorytetowe kierunki badań, które doprecyzowują obszary inteligentnej specjalizacji. Realizacja projektów badawczo-rozwojowych zgodnych potrzebami przedsiębiorstw reprezentujących sektor kosmiczny, przyczyni się do dalszego dynamicznego wzrostu tego sektora.

Ad. 2 Jakie wymierne efekty dla mieszkańców Mazowsza przynosi rozwój sektora kosmicznego?

Realizacja działań polegających na wsparciu i rozwoju sektora kosmicznego jest zgodna z unijną polityką kosmiczną. W szczególności na podstawie założeń nowego Programu Kosmicznego UE, w kolejnej perspektywie finansowej nastąpi zwiększenie inwestycji związanych z przestrzenią kosmiczną, dostosowanie się do nowych potrzeb i technologii oraz wzmocnienie autonomicznego dostępu Europy do przestrzeni kosmicznej. Sektor kosmiczny w Unii Europejskiej zatrudnia ponad 231 000 osób, a jego wartość szacuje się na 53-62 miliardów euro w 2017 r. (2 miejsce na świecie). Jednym z głównych celów programu kosmicznego jest maksymalizacja korzyści płynących z przestrzeni kosmicznej dla społeczeństwa i gospodarki UE. W celu sprawnej realizacji założeń programu konieczne jest podejmowanie działań na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Działania związane z upowszechnianiem danych satelitarnych pochodzących z systemu Copernicus za pośrednictwem Mazowieckiego Systemu Informacji Przestrzennej mogą stanowić duże wsparcie analityczne dla sektora rolnego i leśnego, branży ubezpieczeniowej, budowlanej i innych, jak również mogą być pomocne do oceny szkód wyrządzonych przez powódzie i inne zjawiska.

Ad. 3 Jakie koszty generuje kompleksowa organizacja trzech warsztatów w zakresie wzmocnienia kompetencji członków grup roboczych ds. inteligentnej specjalizacji działających na rzecz rozwoju sektora kosmicznego w Województwie Mazowieckim?

Zgodnie z postępowaniem o udzielenie zamówienia nr: RF-II-WSI.ZP.U.272.84.2018.AP na „usługę kompleksowej organizacji trzech warsztatów w zakresie wzmocnienia kompetencji członków grup roboczych ds. inteligentnej specjalizacji działających na rzecz rozwoju sektora kosmicznego w Województwie Mazowieckim” do upływu terminu składania ofert, tj. do dnia 15 października 2018 r., wpłynęły 2 oferty, złożone przez Wykonawców:

1. Spragnieni Wiedzy Sp. z o.o. Ul. Włodzicka 2, 04-774 Warszawa – na kwotę brutto 103 566,00 zł,
2. BLUE DOT SOLUTIONS Sp. z o.o. Al. Grunwaldzka 472, 80-309 Gdańsk – na kwotę brutto 54 120,00 zł.

Jako najkorzystniejszą wybrano – na podstawie kryteriów oceny ofert (cena – 35%; miejsce organizacji warsztatu i wyposażenie sali szkoleniowej – 20%; koncepcja warsztatów – 40%; aspekt społeczny – 5%) – ofertę firmy BLUE DOT SOLUTIONS z Gdańska.

Ad. 4 Proszę o udzielenie informacji na temat grup roboczych ds. inteligentnej specjalizacji działających na rzecz rozwoju sektora kosmicznego w Województwie Mazowieckim. Jaka jest formuła tych grup, w jakim trybie one pracują i kto jest ich członkiem?

Województwo mazowieckie stawia na zintegrowane podejście do współpracy gospodarczej. Potrzeba ta wynika z wymagań stawianych przez Komisję Europejską w związku z realizacją wsparcia funduszy strukturalnych w perspektywie 2014-2020, ale nie ogranicza się jedynie do

kwestii związanych z członkostwem Polski w UE. Wiąże się przede wszystkim z koniecznością efektywnej realizacji ustawowych zadań województwa w zakresie pobudzania aktywności gospodarczej, podnoszenia poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Znalazło to odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r., jak również jest głównym celem Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku. Inteligentna specjalizacja to koncepcja oparta na założeniu, że dzięki koncentracji zasobów wiedzy i nakierowaniu ich na ograniczoną liczbę priorytetowych działań gospodarczych kraje i regiony zyskają i utrzymają przewagę konkurencyjną w światowej gospodarce. Polega na identyfikacji dziedzin o największym potencjale rozwojowym, opierając się na udziale interesariuszy ze świata przedsiębiorczości, którzy powinni wyłonić najbardziej obiecujące obszary dla rozwoju regionu w przyszłości na drodze „procesu przedsiębiorczego odkrywania”. Proces ten toczy się na drodze prób i błędów oraz eksperymentów z nowymi rodzajami działalności. Rolą regionów jest angażowanie przedsiębiorców w projektowanie strategii, oferując bodźce zachęcające do podejmowania ryzyka. Wdrożenie koncepcji inteligentnej specjalizacji jest warunkiem *ex ante* przyznania środków funduszy strukturalnych na wsparcie projektów w zakresie badań, rozwoju i innowacyjności (I cel tematyczny EFSI). Konieczność włączenia inteligentnej specjalizacji do regionalnego systemu wspierania innowacyjności stała się główną przyczyną aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza 2007-2015, w oparciu o którą powstała Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku (RIS Mazovia). Końcowy etap prac nad RIS Mazovia zbiegł się w czasie z procesem negocjowania RPO WM 2014-2020. Przedstawiciele Komisji Europejskiej wielokrotnie sygnalizowali konieczność zapewnienia aktywnego udziału przedsiębiorców nie tylko na etapie programowania, ale także w systemie wdrażania, monitoringu i oceny. W wyniku uwag zgłaszanych w procesie negocjacyjnym zostały utworzone grupy robocze ds. inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego z udziałem przedstawicieli przedsiębiorstw, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu. Utworzono cztery grupy robocze, po jednej dla każdego obszaru specjalizacji (tj. wysoka jakość życia, inteligentne systemy zarządzania, nowoczesne usługi dla biznesu, bezpieczna żywność).

W ramach grupy roboczej ds. inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego „Wysoka jakość życia” powstały cztery zespoły zadaniowe: 1. „Kosmetyka”, 2. „Zdrowie”, 3. „Edukacja”, 4. „Kosmos”.

Zadania grup obejmują: weryfikację zgodności obszarów inteligentnej specjalizacji z potrzebami przedsiębiorstw; identyfikację nisz rozwojowych w ramach poszczególnych obszarów (określenie priorytetowych kierunków badań/regionalnych agend badawczych); udział w tworzeniu i opiniowanie projektów dokumentów wdrożeniowych: programów wdrożeniowych do RIS, regulaminów konkursów, kryteriów wyboru, itp.; formułowanie propozycji instrumentów wsparcia ukierunkowanych na rozwiązywanie specyficznych problemów w obszarach inteligentnej specjalizacji, w szczególności w zakresie innowacji społecznych.

Przystępując do organizacji grup roboczych, przyjęto następujące założenia:

- funkcjonowanie grup powinno być nastawione na ciągły charakter prac, sposób działania, wykorzystywane narzędzia i częstotliwość spotkań powinny być dostosowane do zaangażowania uczestników,
- prace grup powinny mieć jak najbardziej oddolny charakter, dlatego należy utrzymać ich otwarty charakter i ograniczyć ingerencję ze strony administracji do minimum niezbędnego do podtrzymania procesu,
- grupy powinny być złożone wyłącznie lub prawie wyłącznie z przedstawicieli przedsiębiorców, a instytucje naukowe oraz instytucje otoczenia biznesu powinny występować w roli doradców,
- Instytucja Zarządzająca RIS Mazovia występuje w charakterze koordynatora prac, jednak docelowo powinna przyjąć rolę obserwatora i odbiorcy wypracowanych postulatów,
- otwarty, jawny charakter prac.

Główne zasady funkcjonowania grup roboczych to otwarty charakter, co oznacza możliwość zabrania głosu także przez przedstawicieli podmiotów, które nie zadeklarowały chęci uczestnictwa w grupach. Nie zastosowano ograniczenia liczby członków ani kryteriów ograniczających dostęp dla przedsiębiorców. Prace grup roboczych prowadzone są na dwóch płaszczyznach: w trakcie posiedzeń i w formie elektronicznej. Umożliwia to czynny udział tych uczestników grup, którzy nie są w stanie brać udziału w posiedzeniach. Taki sposób procedowania wynika z doświadczeń gromadzonych podczas spotkań i postulatów ich uczestników. Posiedzenia grup roboczych są także okazją do nawiązywania kontaktów i prezentacji oferty firm, klastrów, jednostek naukowych i instytucji otoczenia biznesu zainteresowanych współpracą. Dla członków grup roboczych ds. inteligentnej specjalizacji oraz potencjalnych członków grup roboczych organizowane są spotkania tematyczne, konferencje, szkolenia/ warsztaty. Obecnie w ramach grup roboczych ds. inteligentnej specjalizacji zarejestrowanych jest 251 osób, w tym w obszarze „wysoka jakość życia” – 164 osoby (członkowie grup roboczych ds. inteligentnej specjalizacji mogą uczestniczyć w więcej niż w jednej grupie roboczej).

Z wyrazami szacunku

Adam Struzik
Marszałek Województwa Mazowieckiego